

1 Mitä täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tarkoittaa?

Täytäntöönpano kattaa kaikki menettelyt, joilla täytäntöönpanoperusteen mukaiset velallisen veloitteet voidaan täyttää vastoin tämän tahtoa. Tällä tarkoitetaan pakkotäytäntöönpanoa, sillä velallisen vapaaehtoisesti täyttämät veloitteet eivät kuulu minkään erityisen menettelyn piiriin.

Täytäntöönpanoperusteita ovat ensisijaisesti (Ranskassa tai ulkomailla annetut) tuomiot ja notaarin vahvistamat asiakirjat, joihin on lisätty täytäntöönpanolauseke (ks. kohta 2 jäljempänä). Täytäntöönpanoperusteet voivat Ranskan oikeudessa käsittää kolmenlaisia velalliselle asetettavia veloitteita: maksaminen, tekeminen tai kieltäminen tai luovuttaminen tai palauttaminen.

Täytäntöönpano-oikeus koskee ainoastaan velallisen omaisuutta; henkilöä koskevaa täytäntöönpanoa ei ole. Tällä tarkoitetaan muun muassa sitä, ettei velallista voida panna vankilaan pelkästään velanmaksun laiminlyönnin takia. Tietynlaisten veloitteiden (elatusveloitteiden) laiminlyönti on kuitenkin rikos, jonka takia velallista vastaan voidaan nostaa syyte ja hänet voidaan tuomita vankeusrangaistukseen. Sama koskee tilannetta, jossa velallinen on vilpillisesti hankkiutunut maksukyvyttömäksi.

Maksuveloitteet pannaan täytäntöön ulosotolla, joka voi koskea rahamäärää tai velalliselle kuuluvaa irtainta tai kiinteää omaisuutta. Jos ulosotto koskee rahamäärää, ulosmitattava määrä tilitetään velkojalle (esimerkiksi pankkitiliä koskeva ulosmittaustoimenpide). Jos ulosmitataan velalliselle kuuluvaa irtainta tai kiinteää omaisuutta, ulosmittaus johtaa sen pakkomyyntiin ja myyntihinnasta suoritetaan velkojalle tämän saatavaa vastaava määrä.

Luovuttamis- tai palauttamisveloitteet vaihtelevat omaisuuden luonteen mukaan. Jos kyseessä on irtain omaisuus, se otetaan haltuun takavarikolla, jotta se voidaan palauttaa lailliselle omistajalleen. Kiinteän omaisuuden omistajan käyttöoikeus palautetaan häätämällä henkilö, joka pitää omaisuutta hallussaan.

Koska on kiellettyä pakottaa henkilö fyysisesti tekemään tai olemaan tekemättä jotain, tekemis- ja kieltoveloitteen täytäntöönpano toteutetaan tuomarin määräämällä uhkasakolla. Se on rahamäärä, joka velallisen on maksettava, ellei hän täytä veloitteitaan. Maksettavan uhkasakon määrä lasketaan suhteessa aikaan, jona veloitteita on jätetty täyttämättä (tekemisveloitteissa), tai rikkomusten määrän perusteella, kun kyseessä on kieltoveloitteet. Myös maksu- ja luovuttamis- tai palauttamisveloitteita voidaan pitää tekemisveloitteina, joten mahdollisten muiden pakkotäytäntöönpanotoimien lisäksi voidaan määrätä myös uhkasakko.

On huomattava, että täytäntöönpanotoimia voidaan lähtökohtaisesti toteuttaa vain, jos veloitteet on vahvistettu täytäntöönpanoperusteissa.

2 Mille viranomaisille täytäntöönpanoa koskeva toimivalta kuuluu?

Ainoastaan ulosottomiehillä (*huissiers de justice*) on valtuudet pakkotäytäntöönpanoon. He ovat oikeuslaitoksen alaisia virkamiehiä, jotka oikeusministeri nimittää. Hän myös valvoo, että ulosottomiehet noudattavat toimissaan tiukkaa ammattieettistä säännöstöä. Ulosottomiesten palvelut ovat maksullisia (ks. kohta 8 jäljempänä). Velkoja maksaa pakkotäytäntöönpanon kustannukset, jotka velallisen on myöhemmin korvattava.

Kun asia on vietävä tuomarin käsiteltäväksi, alioikeuden täytäntöönpanoasioihin erikoistunut tuomari (*juge de l'exécution*) on lähtökohtaisesti toimivaltainen. Palkan tai palkkion ulosotot käsittelee poikkeuksellisesti vähäisten riita-asoiden tuomioistuimen tuomari (*juge d'instance*).

Vaikka yleensä täytäntöönpanotuomari määrää turvaamistoimet, myös kauppatuomioistuimen puheenjohtaja voi antaa luvan turvaamistoiimiin, jos niillä pyritään turvaamaan kauppatuomioistuimen toimivaltaan kuuluva saatava.

Asianajaja ei ole välttämätön, kun ulosottomiestä pyydetään toteuttamaan pakkotäytäntöönpanotoimia.

Kiinteän omaisuuden ulosotossa on koko menettelyn ajan oltava asianajaja. Velallinen voi kuitenkin ilman asianajajaa pyytää täytäntöönpanotuomarilta lupaa myydä kiinteistönsä vapaaehtoisella kaupalla.

Muissa pakkotäytäntöönpanomenettelyissä asianajajaa ei ole pakko käyttää, kun asia viedään tuomarin käsiteltäväksi. Asianosaiset voivat siis tulla tuomarin eteen henkilökohtaisesti. Halutessaan asianosainen voi pyytää itseään avustamaan tai edustamaan asianajajan, avio- tai avopuolison, henkilön, jonka kanssa hän on tehnyt yhteiselämä koskevan sopimuksen (*pacte civil de solidarité*), sukulaisensa suoraan alenevassa polvessa tai sivusukulaisen kolmanteen asteeseen asti taikka sukulaisen avioliiton kautta suoraan alenevassa polvessa tai sivusukulaisen avioliiton kautta kolmanteen asteeseen asti taikka yksinomaan omassa henkilökohtaisessa palveluksessaan tai yrityksensä palveluksessa olevan henkilön.

3 Millä edellytyksillä päätös täytäntöönpanosta voidaan antaa?

3.1 Menettely

Ranskassa tunnustetut täytäntöönpanoperusteet on lueteltu yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain (*Code des procédures civiles d'exécution*) L. 1113 §:ssä. Niitä ovat seuraavat:

yleisen tai hallintotuomioistuimen täytäntöönpanokelpoinen tuomio ja sopimus, jonka täytäntöönpanokelpoisuuden tuomioistuin on vahvistanut päätöksellä täytäntöönpanokelpoiseksi julistettu ulkomainen asiakirja tai tuomio ja välitystuomio, jos täytäntöönpanopäätökseen ei voida hakea täytäntöönpanon keskeyttävää muutosta, ellei sovellettavan Euroopan unionin oikeuden säännöksistä muuta johdu

yhdistetyn patenttituomioistuimen päätös

ote tuomarin ja asianosaisten allekirjoittamasta sovittelua koskevasta pöytäkirjasta

notaarin vahvistama asiakirja, johon on lisätty täytäntöönpanolauseke

kirjallinen ja allekirjoitettu sopimus, jossa aviopuoliset suostuvat avioeroon vastavuoroisesti ja joka talletetaan asianajajien allekirjoituksellaan varmentamana notaarin arkistoon siviililain (*Code civil*) 2291 §:n mukaisesti

ulosottomiehen antama täytäntöönpanopäätös, joka perustuu maksamatta jätettyyn sekkiin tai velkojan ja velallisen välillä yksityisoikeudellisista

täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain L. 1251 §:n mukaisin edellytyksin tehtyyn sopimukseen

laissa julkisoikeudelliseksi oikeushenkilöksi määritetyn tahon antama asiakirja tai päätös, jolle annetaan laissa tuomion vaikutukset.

Yleisen tuomioistuimen päätös on täytäntöönpanokelpoinen ja sen perusteella voidaan aloittaa pakkotäytäntöönpano, jos päätökseen ei voida hakea täytäntöönpanon keskeyttävää muutosta eli sitä ei voi vastustaa eikä siihen voi hakea muutosta tai jos tuomari on määrännyt päätöksensä väliaikaisesta täytäntöönpanosta. Hallintotuomioistuimen päätös on täytäntöönpanokelpoinen, vaikka siihen voitaisiin hakea muutosta.

Sallitut pakkotäytäntöönpanotoimet:

Jos henkilöllä on täytäntöönpanoperuste, hän voi lähtökohtaisesti käynnistää kaikki yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain mukaiset pakkotäytäntöönpanotoimet ilman tuomarin erillistä lupaa. Seuraavat pakkotäytäntöönpanotoimet voidaan kuitenkin käynnistää vain tuomarin ennakkoluvalla: palkan ulosmittaaminen, johon antaa luvan velallisen kotipaikan vähäisten riita-asioiden tuomioistuimien (*tribunal d'instance*), tai jos velallisen kotipaikka on ulkomailla tai tuntematon, tertiuservelallisen (eli velallisen velallisen) kotipaikan tuomioistuimen kiinteän omaisuuden ulosmittaaminen, josta päättää omaisuuden sijaintipaikan täytäntöönpanotuomari.

Myös alle 535 euron ulosmittaaminen asuintiloissa edellyttää täytäntöönpanotuomarin ennakkolupaa.

Yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain mukaisia pakkotäytäntöönpanotoimia on erilaisia, ja ne vaihtelevat asianomaisen omaisuustyyppin mukaan (kiinteä tai irtain omaisuus, raha ym., ks. jäljempänä kohta 4.2). Täytäntöönpanomenettelyt on kaikissa tapauksissa rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä saatavan perimiseksi, eikä toimenpiteiden valintaa saa käyttää väärin.

Poikkeuksena periaatteesta, jonka mukaan pakkotäytäntöönpanotoimia voidaan toteuttaa vain täytäntöönpanoperusteiden pohjalta, turvaamistoimia voidaan toteuttaa ennen täytäntöönpanoperusteiden saamista. Niiden avulla velkoja voi turvata oikeutensa odottaessaan täytäntöönpanoperusteiden saamista. Turvaamistoimia ovat takavarikko (*saisie conservatoire*) ja vakuuksien asettaminen (*sûreté judiciaire*). Tuomari antaa luvan turvaamistoihin, jos kantajan saatava vaikuttaa lähtökohtaisesti perustellulta ja hän osoittaa olosuhteiden mahdollisesti uhkaavan saatavan perintää. Tuomarin ennakkolupa ei ole tarpeen, jos velkojalla on tukenaan tuomio, joka ei ole vielä lainvoimainen. Joka tapauksessa tällaisiin edellytyksiin toteutetut toimenpiteet lopetetaan, ellei ulosottomies anna niitä erittäin nopeasti tiedoksi velalliselle ja ellei velkoja ole nostanut kannetta pääasiassa saadakseen oikeudelta päätöksen, jossa hänen saatavansa vahvistetaan.

Ajankohta, jona pakkotäytäntöönpanotoimet voidaan toteuttaa:

Täytäntöönpanotoimia saa toteuttaa vain klo 06.00–21.00 eikä niihin saa ryhtyä sunnuntaisin eikä yleisinä vapaapäivinä muutoin kuin täytäntöönpanotuomarin ennakkoluvalla.

Pakkotäytäntöönpanotoimien kustannukset:

Ulosottomiehen palvelut ovat maksullisia. Velkoja maksaa pakkotäytäntöönpanon kustannukset, jotka sitten peritään velalliselta hänen velkansa lisäksi. Velkojan maksettavaksi jää kuitenkin aina osa näistä kustannuksista.

Ulosottomiehen palkkiota säännellään 26. helmikuuta 2016 annetulla asetuksella nro 2016-230 ja 26. helmikuuta 2016 annetulla päätöksellä, jossa vahvistetaan ulosottomiehelle kustakin täytäntöönpanotoimesta maksettava määrä. Hinnasto sisältää ensisijaisesti seuraavat tiedot:

– Päätöksellä on vahvistettu vakiomääräisesti kutakin toimea koskeva kiinteä maksu, ja sen lopullinen määrä lasketaan saatavan määrän mukaan kertomalla kiinteä maksu 0,5:llä, kun saatava on enintään 128 euroa, 1:llä, kun saatava on yli 128 euroa ja enintään 1 280 euroa, tai 2:lla, kun saatava on yli 1 280 euroa.

– Menettelyn aloittamismaksu voidaan kantaa kustakin täytäntöönpanoperusteesta vain kerran. Aloittamismaksun määrä on 4,29 euroa, jos saatava on alle 76 euroa. Sitä suuremmissa määrissä aloittamismaksu lasketaan suhteessa saatavan määrään, ja se on enintään 268,13 euroa.

– Perintä- ja tiilysmaksulla tarkoitetaan asteittain alenevaa maksua, jonka ulosottomies kantaa ainoastaan, jos hän onnistuu perimään saatavan kokonaan tai osittain. Osa tästä maksusta jää kaikissa tapauksissa velkojan maksettavaksi (kauppalain [*Code de commerce*] A. 444-32 §).

– Asian hoitokuluina ulosottomies perii 6,42 euroa velkojan maksamaa osasuoritusta kohden, lukuun ottamatta velan loppusuoritusta, joka ei oikeuta kantamaan tätä maksua. Saman asian hoitokuluina saa kantaa enintään 33 euroa.

– Matkakuluina kannetaan 7,68 euroa (8,80 euroa, jos haastemiestiedoksianto tehdään yksinomaan sähköisesti).

– ALV on 20 prosenttia.

– Joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta kannetaan vakiomääräinen vero, 14,89 euroa (1.1.2017), jonka ulosottomiehet suorittavat valtiolle.

– Menettelyyn kuuluu pakollista kirjeenvaihtoa, josta koituu postikuluja.

– Laskun perusteella korvataan lukkosepän, muuttopalveluiden, autokorjaamon ja varastotilojen kustannuksia.

Seuraavassa annetaan esimerkki joidenkin täytäntöönpanotoimien vähimmäismäärästä, jos perittävä saatava on 10 000 euroa:

pankkitiiliä koskeva ulosmittaustoimenpide: verollinen hinta 129,64 euroa (kiinteä maksu, matkakulut ja vakiomääräinen vero)

irtaimen omaisuuden ulosmittaus ja myynti: verollinen hinta 114,21 euroa (kiinteä maksu, matkakulut ja vakiomääräinen vero)

ajoneuvon ulosmittaus tekemällä ilmoitus prefektinvirastoon: verollinen hinta 124,50 euroa (kiinteä maksu, matkakulut ja vakiomääräinen vero)

maksamismääräys, joka johtaa kiinteän omaisuuden ulosmittaukseen: verollinen hinta 178,55 euroa (kiinteä maksu, matkakulut ja vakiomääräinen vero).

Näihin kiinteisiin maksuihin lisätään suhteelliset maksut, jotka ovat esimerkisaatavan koko määrältä yhteensä 707,52 euroa veroineen, mistä määrästä olisi velallisen vastuulla 118,46 euroa ja velkojan vastuulla 589,06 euroa.

3.2 Tärkeimmät edellytykset

Täytäntöönpanoperusteiden pohjalta tehtäviin täytäntöönpanotoimiin ei lähtökohtaisesti tarvita tuomioistuimen lupaa (ks. edellä kohta 3.1).

Jos velkojalla ei ole täytäntöönpanoperustetta, hän voi tietyin edellytyksin käynnistää turvaamistoimia (ks. edellä kohta 3.1).

4 Täytäntöönpanotoimien tarkoitus ja luonne

4.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla täytäntöönpanon kohteena?

Pakkotäytäntöönpanotoimia voidaan lähtökohtaisesti kohdistaa mihin tahansa velallisen omaisuuteen.

Laissa säädetään kuitenkin, että tiettyä omaisuutta ei saa ulosmitata, erityisesti seuraavaa:

Elatukseen tarvittavat rahamäärät; ei siis esimerkiksi ole mahdollista ulosmitata henkilön koko palkkaa, sillä hänelle on jätettävä riittävä määrä jokapäiväisen elämän tarpeisiin. Tämä määrä vahvistetaan vuosittain, ja siinä otetaan huomioon palkan ja huollettavina olevien henkilöiden määrä.

Velallisen tavanomaista koti-irtaimistoa ja työvälineitä ei lähtökohtaisesti saa ulosmitata muutoin kuin kyseisen omaisuuden hinnan maksamiseksi tai jos omaisuuden arvo on huomattava. Nämä esineet luetellaan yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain R. 112-2 §:ssä. Esimerkiksi velallisen vuoteen tai pyödyksen ulosmittaaminen ei ole mahdollista, ellei sitä voida perustella kyseisen esineen ostohinnan maksamatta jättämisellä tai esineen huomattavalla arvolla.

Sairauden tai vamman takia tarpeellinen omaisuus; esimerkiksi vammaisen henkilön pyörätuolia ei saa ulosmitata.

Yksinyrittäjä saa lisäksi tietyissä tapauksissa erityisuojelua, joka koskee yrittäjän koko omaisuutta tai sen osaa.

4.2 Mitä vaikutuksia täytäntöönpanotoimilla on?

Irtainta omaisuutta ja rahamääräisiä saatavia koskevat pakkotäytäntöönpanotoimet toteutetaan useassa vaiheessa. Ensin ulosottomies ulosmittaa omaisuuden, jolloin omaisuus asetetaan määräämiskieltoon. Tämä tarkoittaa, että velallinen ei saa hävittää tai luovuttaa ulosmittattua omaisuutta tai muutoin määrätä siitä. Jos velallinen ei noudata omaisuuden säilyttämismääräyksiä, hän syyllistyy rikokseen. Ulosmitatut rahamäärät taas pysyvät velallisen jäädytetyllä tiilillä. Sen jälkeen ulosottomies ilmoittaa ulosmittauksesta velalliselle. Jos velallinen ei riitautu ulosmittausta viemällä sen täytäntöönpanotuomarin käsiteltäväksi, ulosottomies voi ottaa irtaimen omaisuuden haltuunsa myydäkseen sen huutokaupalla tai pyytää tiilittämään ulosmitatut määrät. Jos ulosmittaus riitautetaan, täytäntöönpanotuomari ratkaisee asian joko antamalla luvan jatkaa pakkotäytäntöönpanoa tai keskeyttämällä sen, jos sitä ei ole toimitettu asianmukaisesti.

Kiinteää omaisuutta koskeva pakkotäytäntöpanotoimi on kiinteän omaisuuden ulosmittaus. Kiinteän omaisuuden ulosmittaus aloitetaan siten, että ulosottomies toimittaa velalliselle ulosottoon johtavan maksamismääräyksen, jolla kiinteä omaisuus asetetaan määräämiskieltoon. Sen jälkeen velkoja vie asian täytäntöönpanotuomarin käsiteltäväksi, ja tämä päättää, miten asiassa menetellään. Jos kiinteän omaisuuden myynti vapaaehtoisella kaupalla on mahdollinen ja velallinen sitä pyytää, tuomari ohjaa asian hoidettavaksi vapaaehtoisella kaupalla ja asettaa myynnin toteutumiseksi määrääjän. Jos myynti vapaaehtoisella kaupalla ei ole mahdollinen tai se epäonnistuu, tuomari määrää kiinteän omaisuuden myytäväksi julkisella huutokaupalla. Huutokauppa käydään paikalla olevan yleisön kesken.

4.3 Mikä on täytäntöönpanotoimien voimassaoloaika?

Täytäntöönpanoperusteet voidaan lähtökohtaisesti panna täytäntöön kymmenen vuoden aikana (yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain L. 1114 §). Tämä määräaika alkaa alusta, kun täytäntöönpanoperusteiden nojalla aloitetaan pakkotäytäntöönpanotoimi.

5 Voiko täytäntöönpanopäätökseen hakea muutosta?

Kysymyksellä on merkitystä vain seuraavissa asioissa:

- takavarikko turvaamistoimena, kun velkojalla ei vielä ole täytäntöönpanoperustetta
- palkan ulosmittaus
- kiinteän omaisuuden ulosmittaus,

sillä vain näihin pakkotäytäntöönpanotoimiin tarvitaan täytäntöönpanotuomarin lupa. Tuomarin päätökseen voi hakea muutosta tai siitä voidaan tehdä kassaatiovalitus saatavan määrän mukaan.

6 Sovelletaanko täytäntöönpanoon mitään rajoituksia, esimerkiksi velallisen suoja koskevien sääntöjen tai määräaikojen perusteella?

Täytäntöönpanoperusteet voidaan lähtökohtaisesti panna täytäntöön kymmenen vuoden aikana (yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain L. 1114 §). Tämä määräaika alkaa alusta, kun täytäntöönpanoperusteiden nojalla aloitetaan pakkotäytäntöönpanotoimi.

Täytäntöönpanotoimia saa toteuttaa vain klo 06.00–21.00 eikä niihin saa ryhtyä sunnuntaisin eikä yleisinä vapaapäivinä muutoin kuin täytäntöönpanotuomarin ennakkoluvalla.

Lisäksi täytäntöönpanomenettelyt on rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä saatavan perimiseksi, eikä toimenpiteiden valintaa saa käyttää väärin.

Sitä paitsi tiettyä omaisuutta ei saa ulosmitata (ks. edellä kohta 4.1), ja omaisuuden ulosmittaukseen ja myyntiin velallisen asuintiloissa on saatava ennakkolupa, jos tarkoituksena on periä muita saatavia kuin elatusapusaatavia ja saatavien määrä on alle 535 euroa (yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain L. 221-2 ja R. 221-2 §).

Samoin, jos velallisella on täytäntöönpanoa koskeva immuniteetti, hänen omaisuuteensa ei voida kohdistaa pakkotäytäntöönpanotoimia siltä osin kuin se kuuluu immuniteetin piiriin. Jos tällaisen henkilön omaisuuteen halutaan kohdistaa pakkotäytäntöönpanotoimi sillä perusteella, että omaisuus ei kuulu immuniteetin piiriin, toimeen on saatava tuomarin ennakkolupa (yksityisoikeudellisista täytäntöönpanomenettelyistä annetun lain 111-1 – L. 111-3 ja R. 111-1 – R. 111-5 §).

Linkkejä

[Legifrance](#)

[Chambre Nationale des Huissiers de Justice](#) (ulosottomiesten yhdistys)

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 22/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.